

Srbija, Evropa i mi

Mladić: Ulični hodač

Dačić: Petooktobarski revizionist

Tadić: Simpatizer i aktivist SNSD-a

Nikolić: Rado viđen evropski gost

Tako blizu, a tamo daleko

Rok koji je Evropska unija dala Srbiji za hapšenje Mladića je kraj 2011. godine. S obzirom da imaju više od godinu dana vremena, ministri zemalja EU imaju dvije solucije: Ili da ponude kvalitetnu strategiju spram Srbije, Haškog tribunala, cijelog regiona, itd. Ili da smisle jako dobru izliku

Prije mnogo godina, Alija Izetbegović je iznio teorijsku postavku da je za stabilnu Bosnu (bez spominjanja Hercegovine, čini se) potrebna "demokratska Hrvatska na zapadu i slaba Srbija na istoku". Bilo je to vrijeme Tuđmana i Miloševića, te iskonskog trojnog kontra-pakta u BiH oličenog u homogenim strankama-pokretima koje su vladale BiH na način koji danas žele da na velika vrata kao spasonosno rješenje uvedu "reformirani" lideri poput Milorada Dodika i Dragana Čovića, tražeći koncentriranje stranaka iz tri nacionalna tabora koji bi potom tvorili vlast.

No, ovo nije tekst o našim podjelama, nego o odnosu Bruxellesa, centra Evropske unije spram nemirnog regiona koji je, po riječima šefice evropske diplomatije Catherine Ashton, sljedeći na redu za eurointegriranje. Iskreno vjerujući u poruke koje dolaze od eurodiplomata i donositelja političkih odluka u Consiliumu, Vijeću ministara EU, treba da se zapitamo kakvom strategijom raspolaže Bruxelles?

Nizozemski pritisak

Ovo pitanje se nameće iz više razloga. Prvo, početkom sedmice je iz Luxemburga stigla vijest kako su ministri vanjskih poslova 28 zemalja dali zeleno svjetlo Srbiji za dalje evropske integracije prosleđujući srpsku kandidaturu za članstvo u EU Evropskoj komisiji, dakle, u operativnu fazu. Pritom je, zbog pritiska Nizozemske, ali i uz podignutu obrvu predstavnika barem još dvije EU-države, svaki dalji korak uvjetovan hapšenjem Ratka Mladića.

Drugo, ovih dana navršava se godinu dana suđenja Radovanu Karadžiću, koji je nedavno tražio odgodu kako bi se pripremio za nove dokaze koje je nabavilo Tužilaštvo Sergeja Brammertza. Riječ je o famoznim dnevnicima Ratka Mladića, hiljadama stranica ispisane i zabilježene historije zločina iz ruku ovog mentora genocida u Srebrenici i izvršioca zadataka

koje je Miloševićev Beograd povjeravao kako njemu, vojnom, tako i civilnom lideru ovodrinjskih Srba, Karadžiću. Sarajevski sedmičnici revnosno donose najzanimljivije, najbitnije i najmonstruoznije detalje ispisane zločinačkom rukom koju je vodila istinski patološka svijest da ono što čini, čini iz višeg cilja zapisanog kako u mitomanskom diskursu i nacionalističkoj naraciji, tako i u akademski stiliziranom programu Srpske akademije nauka i umetnosti, a poslije i u Miloševićovoj vili na Dedinju, Karadžićevu, itd, itsl.

Treće, početkom ovog mjeseca navršila se decenija od revolucije u kojoj je srušen Miloševićev režim. Kasnije će se doznati, a što je kulminiralo ubistvom premijera Zorana Đinđića, da iako je vožd smijenjen, strukture se nisu reformirale, niti je to bila intencija brojnih konstituenata DOS-ovske vlasti. Na ovogodišnju obljetnicu Ivica Dačić, prva violina srbijskog MUP-a, nekadašnji glasnogovornik Miloševićeve Socijalističke partije Srbije a danas Tadićev odani koalicioni partner, u refleksijama na petooktobarski prevrat može sebi dozvoliti dociranu dozu kritike spram onih koji su, tih dana, na ulici rušili jedan diktatorski i zločinački režim. Kako to lucidno primijeti Senad Avdić, odgovarajući na Dačićevo snebivanje otkud, zaboga, nekoliko hiljada dvonogih gnomova koji su na ulicama Beograda tukli policiju što je štitila LGBTQ populaciju na Paradi ponosa: Pa, to su oni isti (ili isto formatirani) što su devedesetih palili ljude po Prijedoru, Višegradu, Nevesinju...

Reformirani nacisti

Srbijanskom predsjedniku Borisu Tadiću je, čini se, mnogo toga unaprijed oprošteno. S jedne strane, ima problem kako da naciji objasni da je Kosovo u Srbiji prošlo vrijeme, a s druge strane ime Tomislava Nikolića, najreformiranijeg šešeljevca, koji je skidajući šubaru i grobarske čizme postao rado viđen gost na

crvenim ćilimama evropskih prijestonica dotad rezerviranih za Borisa Tadića i njegove letače. Ipak, trostruko penetriranje u predizbornu kampanju u drugoj državi (da budemo precizniji, u entitetu) tokom koje je otvarao Potemkinova sela u Višegradu, davno završene kapitalne mostovne projekte u Rači, "spasavao stvari" u Doboju, ostat će ubilježeno kao dosad najsnažniji vid podrške koju je jedan političar u "postmiloševićevskoj Srbiji" pružio jednom političaru u "postkaradžićevskoj Srpskoj". Po čemu je onda, pitaju se mnogi, Nikolić drugačiji od Tadića?

Dok se na to pitanje čeka odgovor (a jedan od ponuđenih koji se može čuti u Bruxellesu je ufanje da će osvjedočeni nacionalista Nikolić lakše od beogradskog šminkera Tadića moći braći i Srbima reći gdje je otišlo Kosovo, i da je nova matica nešto sjevernije, u glavnom gradu Belgije), posložimo rečeno i sumirajmo: Bruxelles je u slučaju Srbije i Mladića pokazao šta znači postojanje političke volje. Većina evropskih država u ovom momentu - i ne samo u ovom - procijenila je da Srbija treba biti lider cijelog regiona, da je treba pošto-poto zadržati na evropskom kolosijeku. U tom svom uvjerenju, eurokrate su spremne da budu i hipokritični.

Kroz prste ili prst u oko

Kurt Bassuener, jedan od utemeljitelja Vijeća za političku demokratizaciju, obraćajući se irskim parlamentarcima prošlog mjeseca, septembra, postavio je pitanje kakvu poruku gledajući Srbiji kroz prste u slučaju Mladića, šalje Evropska unija? Ako ne postoji politička volja da se uhapsi odbjegli general, je li briselska poruka da joj je prihvatljiva i država koja, recimo, ne bi izručila Adolfa Eichmanna? Ako je, pak u pravu glavni tužitelj Haškog tribunala Serge Brammertz da postoji sraz između političkih poruka i stanja na terenu, što se može protumačiti da postoje nereformirane struktu-

re u obavještajnom, vojnom, sigurnosnom sektoru (vidi Dačića ranije u tekstu). Dakle, porukom da Srbija može načiniti (još jedan) korak naprijed bez da se Mladić isporuči, jednaka je poruci da je Evropskoj uniji poželjna država u kojoj postoje značajne vojne, policijske, sigurnosne i, prije svega navedenog - političke strukture koje podržavaju Adolfa Eichmanna, efikasnog sproveditelja Jevreja u konc logore? Odgovora koji se nameće, itekako se bojimo.

Ideja da je Srbija regionalni lider nije, dakle, nova, ali je u potpunosti pogrešna. To nema veze sa koracima naprijed koje Bruxelles danas iznuđava od Tadića (pa ih Ankara u čas pretekne efikasnim trilateralnim sastancima), kao što će sutra slomiti zube i na Nikoliću. Poenta je da je koncept regionalnih lidera zastario, neevropski, a popuštanje Srbiji na momentu koji ključan za, da budemo svrhovito dramatični, ključni i za povijest i za budućnost u cijelom regionu, ma šta o tome mislili eurokrati i svi ostali, neće donijeti ničega dobrog ni Beogradu, ni Bruxellesu, a ni Sarajevu, Banjoj Luci, Mostaru.

Kosovska blokada

Inače, Vlada Srbije je u četvrtak raspisala nagradu od deset miliona eura za informaciju koja će dovesti do hapšenja Ratka Mladića. Nagrada će biti isplaćena kroz budžet, pišu agencije. Srbija je 12. oktobra 2007. već bila raspisala sličnu nagradu, dođuše iznos je bio "tek" milion eura.

Rok koji je Evropska unija dala Srbiji za hapšenje Mladića je kraj 2011. godine. S obzirom da imaju više od godinu dana vremena, ministri zemalja EU imaju dvije solucije: Ili da ponude kvalitetnu strategiju spram Srbije, Haškog tribunala, cijelog regiona, itd. Ili da smisle jako dobru izliku zašto Srbija, i pored toga što se Mladić još šeta ulicama Beograda, kao regionalni lider ekspresno ulazi u Evropsku uniju. Iz koje će blokirati ulazak Kosova.

Faruk Borić